

Opschrift

Vergadering van 13 september 2023

Nummer: 2023_MV_00442

Onderwerp:

Mondelinge vraag van raadslid Anita De Winter: Niet gebruik nachtopvang

Raadslid(-leden):

Anita De Winter - Groen

Bevoegd: Rudy Coddens

Omschrijving van de vraag

Toelichting:

De laatste weken kwam de Gentse nachtopvang voor daklozen enkele keren in het nieuws. Er was tijdens de vakantieperiode niet voor iedere dakloze die dat wou een plekje beschikbaar in de nachtopvang. Het is dan ook goed dat er naar oplossingen gezocht wordt voor de vakantieperiodes de komende jaren, maar mogelijks is er toch meer aan de hand. Zo weten we dat op andere momenten plaatsen vrij blijven hoewel er toch mensen op straat blijven slapen. De beweegredenen zijn niet altijd even duidelijk. In Antwerpen werd door een studente van de Thomas Moore Hogeschool een bevraging gedaan onder daklozen zelf. De resultaten leren ons meer over de beweegredenen voor Antwerpse daklozen.

Vraag:

- *Hebben we zicht op de beweegredenen waarom daklozen in Gent niet altijd naar de nachtopvang gaan?*
- *Is het opportuun om in Gent een gelijkaardige kwalitatieve bevraging als in Antwerpen te laten organiseren om meer zicht te krijgen op de Gentse situatie?*
- *Welke stappen worden ondernomen om meer daklozen toe te leiden naar de nachtopvang?*
- *Kan je nog eens de procedure herhalen om toegang te krijgen tot de nachtopvang? Ik hoor via het werkveld dat de procedure niet altijd helder is, vandaar de vraag om ze hier nog even te schetsen.*

Antwoord

We zetten de laatste jaren versterkt in op housing first (v.b. robuuste woningen), tijdelijke woonprojecten en nieuwe opvangvormen met 24 uursopvang, zoals bijvoorbeeld de werkingen rond “opvang en oriëntatie”. De nachtopvang is een laatste vangnet voor mensen in dakloosheid. In Gent zien we inderdaad dat net als in andere steden sommige mensen in een situatie van dakloosheid geen gebruik wensen te maken van de nachtopvang. Hierover zijn er vele dagdagelijkse gesprekken tussen mensen in dakloosheid met hulpverleners, outreachende werkers en laagdrempelige werkingen in het middenveld. Hierover krijgen we regelmatig terugkoppeling. Daarnaast worden de gebruikers van de nachtopvang ook jaarlijks bevraagd over hun ervaring in de nachtopvang.

Als we naar de **bewegredenen** kijken waarom daklozen niet naar de nachtopvang wensen te gaan, dan herkennen we vele zaken uit het onderzoek in Antwerpen. Heel wat van de aangehaalde argumenten die we in het artikel vanuit het Antwerpse onderzoek lezen, horen we ook bij onze Gentse daklozen.

- Vaste openingsuren en sluitingsuren:

Sommigen willen de vrijheid om vroeger of later toe te komen, of langer te blijven dan wat in het huidige systeem bepaald is.

- Privacy:

De nachtopvang heeft geen 1 persoonskamers en ervaren een gebrek aan rust en mogelijkheden om alleen te zijn.

- Onveiligheidsgevoel in de nachtopvang:

Een aantal mensen voelen zich onveilig in de nachtopvang door de aanwezigheid van mensen met psychische problemen of ervaringen met diefstal. Soms worden conflicten van op straat meegenomen naar de nachtopvang of zien ze daar mensen die ze net willen vermijden.

- Zichzelf niet als dakloze zien

Sommigen zien het gebruik maken van de nachtopvang als het laatste stadium van een dakloze. Dit zien we voornamelijk bij jongeren en mensen die nog niet zo lang dakloos zijn.

- Sanctiebeleid:

Sommige Gentse daklozen vinden de regels in de nachtopvang te strikt en vinden dat er teveel grenzen gesteld worden. Voornamelijk de nultolerantie t.o.v. drugs & alcoholgebruik wordt door sommige gebruikers als lastig aanzien. Dit is echter belangrijk voor de veiligheid. Sommigen ervaren sancties als oneerlijk en willen zich niet engageren om op herstelgesprek te komen, waarbij inzicht in hun overtreding gevraagd wordt

- Huisdieren:

In de Gentse nachtopvang zijn huisdieren wel toegelaten, waar dat in Antwerpen niet kan. Bij meerdere honden of katten zijn er toch soms belemmeringen.

We zien ook een aantal elementen **specifiek voor de Gentse context**:

- Vaste inbelmomenten met twee inbelrondes zijn moeilijk voor mensen met mentale & psychische problemen. Daarnaast hebben een aantal daklozen geen GSM.

- 2 locaties die ze niet kunnen kiezen, waarbij sommige daklozen een duidelijke voorkeur hebben.
- Bij **weigeringen** wegens geen plaats overdag, horen we van een aantal daklozen dat ze niet langer willen inbellen om 22u15

Een aantal beweegreden in het Antwerpse onderzoek zijn niet van toepassing in Gent:

- Kostprijs: gebruik van de NO is gratis in Gent
- Diefstal: de beschikbaarheid van lockers doorheen de stad worden als heel positief ervaren, al sluit dit diefstallen in de NO niet volledig uit
- toegang afhankelijk van het verblijfstatuut: mogelijkheid voor mensen zonder wettig verblijf om zomer en winter op de nachtopvang te verblijven.

We hebben dus al veel informatie over de beweegreden voor niet-gebruik van de nachtopvang. De inspanning om een extra bevraging op te zetten, weegt volgens ons niet op tegen de waarschijnlijk beperkte nieuwe informatie die we daaruit denken te halen.

Nog even over de toeleiding naar de nachtopvang:

Van zodra we in kennis gesteld worden van een (dreigende) dakloosheid gaan we vanuit diverse instanties steeds op zoek naar de meest passende hulpverlening voor een cliënt, in samenspraak met cliënt. Er is ook een sterke samenwerking met verschillende outreachende werkingen om zoveel mogelijk zorgmijders en zorgmissers te bereiken. Toeleiding naar de nachtopvang kan een onderdeel van de hulpverlening zijn, wanneer de cliënt dit wenst en wanneer er geen betere opties te vinden zijn. Dit is geenszins het einddoel en de nachtopvang is niet voor iedereen een plaats waar ze best verblijven. Er was ook een vraag naar de **procedure van aanmelding** voor de gebruikers van de nachtopvang. Ik stel voor dat we dit feitelijk antwoord **schriftelijk** bezorgen, gezien de drukke agenda van deze commissie.

Wel wil ik alvast meegeven dat de procedure jaarlijks besproken wordt met de toeleiders. In juni was er hierover een infomoment voor het middenveld en breder netwerk van hulpverleners. Dit willen we jaarlijks herhalen zodat we beter kunnen inspelen op vragen en signalen die er leven.
